Första linjens psykiatri

Psykisk ohälsa är ett av våra största samhällsproblem. Bland barn och unga har den psykiska ohälsan fördubblats sedan 1980-talet och 44 procent av Sveriges befolkning säger sig ha besvär av ängslan, oro eller ångest. Det visar den nationella folkhälsoenkäten ”Hälsa på lika villkor?”. Därutöver utgör stressrelaterad psykisk ohälsa och depressioner den största delen av Försäkringskassans sjukpenningskostnader.

När verkligheten ser ut som den gör är det viktigt att hälso- och sjukvården har möjlighet att möta behoven och kan erbjuda tillgänglig lågtröskelvård inom psykisk ohälsa. Ett sätt att göra detta är genom vårdcentralernas utökade ansvar för lindring till måttlig psykisk ohälsa, den så kallade första linjens psykiatri.

- Återställa besöksersättningen för samtalsbehandlare till 425 kronor
- Prioritera första linjens psykiatri i utvecklingen av primärvården genom resursförstärkning och stöd för kompetensutveckling
- Utveckla och stärka vårdcentralernas samverkan med exempelvis skolhälsovården

Första linjens psykiatri är det uppdrag som vårdcentralerna har i att tillhandahålla lättillgänglig och nära vård för personer med lindrig till måttlig psykisk ohälsa. Det innebär att vårdcentralerna är det första steget i vårdkedjan, där patienter med exempelvis oro, nedstämdhet, ångest, stress eller sömnsvårigheter kan få professionellt stöd.

I fall där vårdcentralen inte har rätt kompetens kan det också handla om diagnostisering eller remittering till annan vårdnivå, så som specialistpsykiatrin. Utöver psykiatrisk bedömning och stödinsatser vid psykisk ohälsa innefattar uppdraget även bedömning av beroendeproblematik och suicidrisk, traumabehandling och stöd till närstående. Vanligtvis sker patientbesöken för första linjens psykiatri hos en samtalsbehandlare, det vill säga en psykolog eller kurator.

STÄRK FÖRSTA LINJENS PSYKIATRI

Liberalerna anser att första linjens psykiatri behöver utvecklas och stärkas. När ångest, stressrelaterade psykiska problem och oro ökar är det viktigt att sjukvården ges tillräckliga resurser för att möta befolkningens behov. För att fler ska få tillgång till vård vill vi återgå till den tidigare ersättningsnivån om 425

kronor för besök hos samtalsbehandlare på vårdcentraler.

Utöver resursförstärkningen vill vi se ett utökat ansvar för kompetensutveckling samt utveckla och stärka vårdcentralernas samverkan med exempelvis skolhälsovården, för att lättare fånga upp och stötta barn och unga i deras psykiska mående.

Publicerad: 13 maj 2025. Uppdaterad: 13 september 2026